

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-04-27

Beslutsdatum

21.04.2005

Postningsdag

21.04.2005

Sökanden

Sunds kommun
Björby
22520 Kastelholm

Ärende

Sunds kommun ansöker om miljötillstånd enligt 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), nedan kallad miljöskyddslagen, enligt 6 kap. 16-17 §§ vattenlagen för landskapet Åland (61/1996), nedan kallad vattenlagen och enligt 28 b § landskapslagen om renhållning (3/1981), nedan kallad renhållningslagen.

Ansökan avser befintlig våtkomposteringsanläggning i Bomarsund. Vid anläggningen våtkomposteras satsvis svartvatten och BDT-vattenslam från hushåll samt annat organiskt material (i huvudsak potatisskal från en chipsfabrik). Det behandlade materialet används till gödning av jordbruksmark.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar Sunds kommun med stöd av 24 § miljöskyddslagen, miljötillstånd för fortsatt våtkompostering i Bomarsund i Sunds kommun.

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

Tillståndet är giltigt tillsvidare. Ansökan om revidering av tillståndsvillkor skall tillställas Ålands miljöprövningsnämnd före den 31.12.2015.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor som upprättats med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen och 28e § i renhållningslagen:

1. Anläggningen för våtkompostering skall vara utformad, underhållas och skötas så att förorening av yt- och grundvatten samt luktolägenhet ej uppkommer.
2. Komposteringsbehållarnas täthet och skick skall kontrolleras och dokumenteras regelbundet eller minst varje gång behållare töms.
3. Uppsamlings- och lagringsbehållarnas volym skall vara av sådan storlek att kompostmaterialet kan lagras den tid som krävs för att uppnå tillräcklig nedbrytning och hygenisering samt så att våtkomposten kan spridas på jordbruksmark vid en ur växtnäring- och miljösynpunkt lämplig tidpunkt.
4. Kompostmaterialet skall behandlas vid en temperatur och under sådan tid som tillgodoser ett tillräckligt skydd för människors hälsa och miljön eller om så ej sker efterlagras erforderlig tid. Temperatur per tidsenhet skall registreras samt övervakas under den aktiva komposteringsprocessen. Förebyggande åtgärder skall vidtas så snart temperaturavvikelse uppstår. Före komposteringsprocessen inleds skall utrustningen kontrolleras så att anläggningens drift säkerställs så långt som möjligt.
5. Till våtkomposten får ej föras material som efter genomförd behandling och trots försiktighetsåtgärder vid hantering och spridning kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön. Material som faller under animaliskt avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel får ej tillföras om inte tillståndshavaren kan garantera att risk för olägenhet för människors hälsa och miljön kan uppstå därav.
6. Anläggningen skall ses till dagligen vid pågående komposteringsprocess och minst en gång i veckan under påfyllnings- och lagringsperioderna.
7. På området får kompostmaterial ej lagras annat än i kompostbehållarna.
8. Marken i anslutning till påfyllningsutrustningen skall förses med hårdgjort skikt som möjliggör sanering av eventuellt spill.
9. Tillståndshavaren skall upprätthålla ett kontrollprogram för övervakning av komposteringsprocessen. Detta program skall minst innehålla analys av ingående och utgående kompost för de ämnen som krävs för att säkerställa tillräckligt skydd för människors hälsa och miljön samt för att åstadkomma en godtagbar hantering av slutprodukten inom jordbruket. Programmets innehåll skall godkännas av tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Provtagning skall utföras för varje sats. God internationell laboratoriesed skall iakttas vid provtagningen för att motverka att proverna förändras mellan tiden för insamling och analys. Proverna skall vara representativa och analyseras i ett av myndigheterna godkänt laboratorium.

10. Tillståndshavaren skall upprätta en plan för hur färdigbehandlad våtkompost omhändertas om provtagning visar det vara av sådan kvalitet att det ej kan spridas på åkermark. Planen skall godkännas av tillsynsmyndigheten och denne skall meddelas om sådan situation uppstår.

11. Spridning av det komposterade materialet skall ske så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa ej uppstår.

Vid all spridning skall hänsyn tas till rådande väderleksförhållanden för att på så sätt tillse att minsta möjliga olägenhet för människor och miljön uppstår. Spridning får ej ske lördagar, söndagar, helgaftnar eller helgdagar.

Spridning får ej ske på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark. Vid spridning på öppen jord skall materialet nedmyllas så snart som möjligt. Spridningsutrustning bör väljas så att bästa möjliga spridningsnoggrannhet uppnås.

Vid spridning på mark intill utfalldiken och vattendrag skall en minst 5 meter bred skyddszon lämnas ogödslad. Om åkerns lutning överskrider 2 % skall en ytterligare 5 meter bred skyddszon lämnas fri från ytgödsling. För att minska risken för vattenförorening skall en minst en meter bred permanent bevuxen skyddsremsa lämnas i åkerkant utmed diken och en minst tre meter bred skyddsremsa längs med vattendrag. Runt enskilda vattentäkter skall en minst 30 meter bred ogödslad skyddszon inklusive en obrukad skyddsremsa på minst tre meter lämnas. Spridning skall ske så att avrinning till yt- och grundvatten förhindras så effektivt som möjligt.

12. Vid anläggningen får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990). Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras skilt inomhus i ett ändamålsenligt, lagenligt märkt och låst skåp eller i ett avskilt, märkt och låst utrymme så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

13. Avfallshanteringen skall följa landskapslagen om renhållning (3/1981) samt skötas så att miljöförorening och sanitär olägenhet förhindras.

Farligt avfall skall hanteras enligt gällande lagstiftning och föras till en av myndigheterna godkänd anläggning för mottagning av farligt avfall.

14. Tillförda och bortförda kompostmängder, analysresultat, erhållna temperaturer, lagringstid, uppgifter om kemikalie- och avfallshanteringen, energiförbrukningen och anläggningens drift och effektivitet, underhållsåtgärder, tillbud och andra avvikelser, införda korrigerande och förebyggande åtgärder samt i övrigt vad som meddelats av tillsynsmyndigheten skall dokumenteras i en driftsdagbok. Vidare skall våtkompost-användarens namn och på vilken fastighet och skifte slammet spridits jämte mängd, areal och tidpunkt för spridning noteras.

Driftsdagboken skall hållas vid anläggningen och vid behov uppvisas för tillsynsmyndigheten. Uppgifterna skall sammanställas i en årsrapport. Årsrapport för verksamheten skall inlämnas till tillsynsmyndigheten före utgången av februari månad påföljande år

15. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamheten. Meddelande om avveckling skall göras till tillsynsmyndigheten.

Miljökonsekvensbedömning och miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver inte uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut finns i beslutstexten.

Beslutsmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, utlåtanden som anförts i ärendet och förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Vid avgörandet har nämnden även beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden finner med nedanstående motiveringar att sökanden med iakttagande av de givna tillståndsvillkoren uppfyller förutsättningarna för tillstånd enligt 24 § miljöskyddslagen.

Sunds kommun ansöker om förnyat tillstånd för våtkompostering. Vid anläggningen komposteras satsvis gråvattenslam, svartvatten från hushåll och potatisskal från en chipsfabrik. Efter stabilisering och hygenisering utnyttjas kompostmaterialet som ett organiskt gödselmedel på jordbruksmark. Komposteringsverksamheten har pågått vid anläggningen sedan år 2001.

För att i enlighet med 4 § och 22 § miljöskyddslagen uppnå tillräckligt miljöskydd, förebygga olägenhet för människors hälsa och i enlighet med 4 kap. 1 § och 4 § samt 5 kap. 1-2 §§ i vattenlagen skydda vattenmiljön och måna om enskilda och allmänna intressen åläggs tillståndshavaren i enlighet med miljöskyddslagen 25-26 §§ nödvändiga villkor om att hantera kompostmaterialet, kemikalier och avfall på ett miljömässigt godtagbart sätt, genomföra förebyggande åtgärder och planering, tillse att anläggningen är utformad och sköts så att miljöförorening och försämring av vattenkvalitet förebyggs samt att utföra driftskontroll.

Området som används för verksamheten ligger i en sluttning på en grusplan på Ålands landskapsregerings marker i Bomarsund. Intill platsen passerar ett större dike som rinner vidare ner mot en mindre vattensamling. Verksamheten kan förorsaka utsläpp till såväl yt- som grundvatten om en olycka sker vid påfyllning, om material lagras annat än i avsedda behållare, om anläggningen utformas, underhålls och sköts eller skadas på så sätt att kompostmaterialet läcker ut. Verksamhetsutövaren åläggs därför med stöd av 4 kap. 7 § nödvändiga villkor för att måna om vattenmiljön. Miljöprövningsnämnden anser att de villkor som ställts utgör sådant skydd att olägenhet för vattenmiljön ej skall uppstå och att platsvalet för verksamheten därmed är lämpligt i enlighet med de krav som ställs i 4 kap. 6 § vattenlagen.

Avståndet från kompostanläggningen till närmsta permanentbostad är cirka 500 meter och till närmsta fritidsfastighet 150 meter. En vandringsled passerar förbi anläggningen som i övrigt omges av skog. Kompostanläggningen är försedd med utrustning som reducerar luktspridning och förutsatt att denna sköts på ett korrekt sätt anser nämnden att miljöförorening ej kommer att uppstå. Spridningen av det färdigbehandlade våtkomposten på åkermark kommer sannolikt medföra viss tillfällig luktolägenhet. Nämnden anser inte att den luktspridning som förorsakas av spridning av kompostmaterialet, med beaktande av ovanstående villkor, utgör sådan betydande miljöförorening som avses i 22 § miljöskyddslagen.

Materialet som tillförs våtkomposteringsanläggningen innehåller patogener varför det för att uppnå tillräckligt skydd mot olägenhet för människors hälsa krävs att tillräcklig temperatur uppnås under tillräckligt lång tid. Avgörande för att detta skall ske är såväl materialets sammansättning som utrustningens funktion. Tillståndshavaren åläggs genom ovanstående villkor att tillse att utrustningen och processen fungerar samt att det material som tillförs och avlägsnas från kompostbehållarna är av sådan kvalitet att risk för olägenhet för människors hälsa ej uppstår.

Slutproduktens användbarhet på åkermark är beroende av att endast sådana ämnen tillförs som är förenliga med tillräckligt miljö- och hälsoskydd, de markförhållanden och den gröda som odlas. Tillståndshavaren skall därför tillse att kompostmaterialet är av sådan kvalitet att det kan spridas på åkermark och att detta kan ske vid en ur miljösynpunkt lämplig tid. Miljöprövningsnämnden anser att det är av vikt att tillståndshavaren, i händelse av att det av provtagning framgår att behandlat material skulle hålla sådan kvalitet att det ej kan spridas på åkermark, upprättar en plan för alternativt omhändertagande. Miljöprövningsnämnden har erhållit ett utlåtande från Ålands landskapsregerings jordbruksbyrå rörande krav på våtkompostmaterialet för att detta skall få överlåtas i syfte att användas som jordförbättringsmedel. I utlåtandet sägs att de regler som fastställts i beslut med anledning av ansökan från Sunds kommun av landskapsregeringen den andra maj 2002 om vilka krav materialet från våtkompostanläggningen skall uppfylla för att få överlåtas som gödsel kommer att omprövas i samband med att en ny lag om gödsel-fabrikat träder i kraft. Lagen beräknas träda i kraft i slutet av 2006. Då det av utlåtandet framgår att jordbruksbyrån inte ser några skäl till att sökanden i detta läge inte kan beviljas tillstånd har miljöprövningsnämnden gjort bedömningen att tillstånd förordas.

Spridning av kompostmaterialet på jordbruksmark föranleder i likhet med övrig gödselspridning risk för miljöförorening och försämring av vattenkvaliteten genom ammoniakavgång till luft och utlakning av övergödande närsalter till vatten. För att så långt som möjligt förebygga detta skall spridning ske med bästa tillgängliga spridningsutrustning, vid lämplig årstid och väderlek, med så stor spridningsnoggrannhet som möjligt, med tillräckliga skyddsavstånd, vid sådan tidpunkt på året då störst förutsättning för att närsalterna skall bindas i den växtlighet den är avsedd för. Vidare skall våtkomposten myllas ner så snabbt som möjligt om spridning sker i öppen jord och spridas då markförhållandena är sådana att risk för förorening är så liten som möjligt.

Miljöprövningsnämnden har utrett ärendet och konstaterar att den ansökta verksamheten med beaktande av ställda villkor uppfyller samtliga förutsättningarna för tillstånd enligt 22 § miljöskyddslagen, 28d § renhållningslagen och 6 kap. 4§ i vattenlagen samt att sökanden uppfyller de krav som ställs i 23 § miljöskyddslagen. Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 4-5 §§ miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas samt för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 52 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av tillstånd för fortsatt våtkompostering i Bomarsund i Sunds kommun

Tillämpade lagrum

- Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001): 1 §, 3-7 §§, 9 §, 11 §, 22-26 §§, 28 § och 52 §.

- Vattenlag för landskapet Åland (61/1996): 1 kap 1 § och 3 §, 4 kap. 1, 4-7 §§, 5 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 6 kap. 4-5 §§, 16-17 §§, och 28-29 §§, 7 kap. 4 §, 6 § och 8 §.
- Landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §
- Landskapslag om renhållning (3/1981) 1§, 3a-4b §§, 8a-8f §§, 14 § 1-2 mom., 16a §, 28b §, 28 d-28e §§
- Landskapslag om Ålands miljöprövningsnämnd (65/1997)
- Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990)
- Europaparlamentets och rådets förordning nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift enligt avgiftsstadga:

<u>Reningsverk 20-100 personer</u>	<u>€ 589,00</u>
Totalt	€ 589,00

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Karta med anläggningens placering
3. Besvärsanvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Sofi Helenius
Föredragande

Ärendehantering

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 14 mars – 4 april 2005 på Sunds kommuns och Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlor. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande från Ålands landskapsregerings miljö- och jordbruksbyråer.

Yttranden

Under kungörelsetiden har inte några yttranden inkommit till miljöprövningsnämnden.

Förklaring

Ingen förklaring över inkomna utlåtanden har inkommit.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Sunds kommuns och Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi.

Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.